

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Талас областтык сотунун судьясы Токтосун уулу Каныбектин суроо-талабын
өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2015-жылдын 18-майы

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: Ч.О. Осмонова, М.Ш. Касымалиев, Ч.А. Айдарбекова, катчы М.Э. Голобалдиевдин катышуусунда Талас областтык сотунун судьясы Токтосун уулу Каныбектин суроо-талабын карап чыгып, төмөнкүлөрдү

т а п т ы:

2015-жылдын 3-апрелинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына Талас областтык сотунун судьясы Токтосун уулу Каныбек Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 19-беренесинин 3-бөлүгүндөгү «тергөөдө же ишти төмөн турган сот тарабынан териштирүүдө мыйзамды бузууга жол берилгендиги белгилүү болгондо, жай аныктаманы жогору турган сот да чыгарышы мүмкүн» деген ченемдик жоболору Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 94-беренесинин 1, 3-бөлүктөрүнө карама-каршы келгендиктен конституциялык эмес деп табууну суранып, суроо-талап менен кайрылган.

Суроо-талаптан келип чыккандай, «Кыргыз Республикасынын судьяларынын статусу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 4-беренесинин 3-бөлүгүнө, 11-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын бардык сотторунун судьялары бирдиктүү статуска эгедер жана өз ара тиешелүү сотторду уюштуруу жана процесстик иш жөнүндө мыйзамдар аркылуу аныкталган ыйгарым укуктар менен гана айырмаланышат; Конституцияда жана конституциялык Мыйзамда каралган судьянын көз карандысыздыгынын кепилдиктери кандай учурда болсо да алып салынышы же төмөндөтүлүшү мүмкүн эмес. Бул конституциялык мыйзамдын ченемдерине каршы (коллизия) болуп Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 19-беренесинин 3-бөлүгүндө «тергөөдө же ишти төмөн турган сот тарабынан териштирүүдө мыйзамды бузууга жол берилгендиги белгилүү болгондо, жай аныктаманы жогору турган сот да чыгарышы мүмкүн» деп баяндалган.

Талас областтык сотунун судьясынын айтымында жогорку турган соттордун төмөн турган сотторго карата жай аныктама түрүндөгү жаза колдонууну караган ченем жогоруда тизмеленген Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, аларда камтылган судьялардын бирдей статусуна жана эң негизги көз карандысыздык кепилдиктерине карама-каршы келет. Ал эми, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 19-беренесинин 3-бөлүгүнүн талаптарына ылайык жогорку инстанциядагы судьялардын төмөнкү инстанциядагы сотторго жай аныктама чыгаруу менен чара көрүү жана таасир этүү мүмкүнчүлүгү жаралууда. Судьялардын тутумун башка мамлекеттик органдардын борбордоштурулган баш ийүү тепкичинен ажыратуу максатында Конституцияда судьялардын көз карандысыздыгы, Конституцияга жана мыйзамга гана баш ийери камтылган.

Демек, жогоруда баяндалгандардын негизинде Талас областтык сотунун судьясы Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 19-беренесинин 3-бөлүгүндөгү «тергөөдө же ишти төмөн турган сот тарабынан териштирүүдө мыйзамды бузууга жол берилгендиги белгилүү болгондо, жай

аныктаманы жогору турган сот да чыгарышы мүмкүн» деген ченемдик жоболору Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 94-беренесинин 1, 3-бөлүктөрүнө карама-каршы келгендиктен конституциялык эмес деп таап берүүнү талап кылган.

Судьялар коллегиясы суроо-талапты жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, кайрылуу боюнча «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья Ч. О. Осмонованын маалыматын угуп, төмөнкүдөй тыянакка келди.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 101-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык эгерде ар кандай сот инстанциясында ишти кароодо иштин чечилиши көз каранды болгон мыйзамдын же башка ченемдик укуктук актынын конституциялуулугу жөнүндө маселе келип чыкса, анда сот Жогорку соттун Конституциялык палатасына суроо-талапты жиберет.

Бул конституциялык орнотуу жергиликтүү соттордун Конституциялык палатага суроо-талап менен кайрылуу укугунун ар бир эле учурда пайда болоорун билдирбейт, ал иштин маңызы боюнча чечүүдө колдонула турган мыйзам ченеминин конституциялуугу күмөн жараткан учурда гана колдонулат.

Демек, Талас областтык сотунун судьясы Токтосун уулу Каныбектин суроо-талабы таризи жана мазмуну боюнча «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайык келбейт жана конституциялык сот өндүрүшүндө каралууга жатпайт.

Жогорулардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 4-пунктун жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, судьялар коллегиясы

а н ы к т а д ы:

1. Талас областтык сотунун судьясы Токтосун уулу Каныбектин суроо-талабын өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.
2. Суроо-талап жана ага тиркелген материалдар кайтарылып берилсин.
3. Аныктама Конституциялык палатага даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Ч.О. Осмонова

М.Ш. Касымалиев

Ч.А. Айдарбекова

№ 22-0